

ΟΙ ΣΑΡΔΙΝΟΙ

Ἄλιεία καὶ βιομηχανία αὐτῶν.

Α.

Ἐλάττωσις σαρδίνων ἀπὸ τοῦ 1880-1886. — Αἰτία ταύτης. — Γνώμη Πουσέ. — Ἡ Μαρία τῶν Ἀγγέλων. — Αἱ γυναῖκες τῶν ἀλιέων. — Πλήρωμα ἀλιευτικοῦ πλοιαρίου. — Ἡ ἀλιεία. — Δίκτυα σαρδίνων. — Δύο εἶδη δελέατος. — Ἀνέλικυσις δικτύου. — Ἐπιστροφή εἰς τὸν λιμένα. — Κίνησις λιμένος κατὰ τὴν ἐπιστροφήν τῶν ἀλιευτικῶν πλοίων. — Πόλυσις σαρδίνων.

Εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν διετέλουν πρὸ τριετίας ἐν Γαλλίᾳ ἄπαντες οἱ ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν βιομηχανίαν τῶν σαρδίνων (1). Τοιοῦτοι δ' εἶναι πλείονες τῶν ἑκατῶν χιλιάδων, ὑπολογιζομένων τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν· πληθυσμὸς ἄξιος παντὸς ἐνδιαφέροντος. Πάντες σχεδὸν εἶναι ναυτικοὶ βιοῦντες εἰς τὰς πολύχνας καὶ τὰ χωρία τοῦ παραλίου, ποικιζόμενοι δὲ τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἀλιείας καὶ διὰ μόνης ταύτης. Ὅταν ἀφθονοῦσιν οἱ σαρδῖνοι, ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῶν παρωκεανείων αὐτῶν εὐήμερεῖ, ὅταν δὲ ἐλαττοῦνται, τούναντιον πάντες δυστυχοῦσιν. Ἀπὸ τοῦ 1880-86 παρετηρήθη ἑκτακτος μείωσις τῶν σαρδίνων. Τίς ἡ αἰτία; ἄγνωστον. Τὸ ἀλιευθὲν ποσὸν κατὰ τὸ 1880 ἦτο μόλις τὸ ἕκτον τοῦ ἀλιευθέντος κατὰ τὸ 1879. Πάραυτα ἑκατοντάδες οἰκογενειῶν ἐδυστύχησαν καὶ ἐπειδὴ τὸ κακὸν ἐπετείνετο ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, συνεκινήθη ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις, καὶ ὥρισεν ἐπιτροπὴν ἀποτελομένην ἐξ ἀλιέων, βιομηχάνων καὶ φυσιοδιφῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐν Βρέστη ναυτικοῦ νομάρχου, ὅπως μελητήσῃ τὸ ζήτημα τῆς βαθμιαίας ἐκλείψεως τῶν σαρδίνων. Δυστυχῶς, ὅπως πάντοτε συμβαίνει εἰς ἀπάσας τὰς ἐπιτροπὰς καὶ εἰς ἄπαντα τῆς γῆς τὰ μέρη, οἱ ἀποτελοῦντες ταύτην δὲν κατώρθωσαν νὰ συμφωνήσωσι. Τινὲς παρεδέχοντο, ὅτι ἡ μείωσις ὀφείλετο εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν ἐχθρῶν τῶν σαρδίνων, ἄλλοι ἀπέδωκαν τοῦτο εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς τροφῆς τῶν σαρδίνων, ἕτεροι δὲ ἄνευ ἐπιχειρημάτων σπουδαίων ἐθεώρουν ὡς κυρίαν αἰτίαν τὴν μεταβολὴν τῶν ἡερμάτων καὶ τῆς θερμοκρασίας τῶν ὑδάτων. Τέλος δὲ οἱ ἐναπολειπόμενοι, οἱ πιστευτότεροι ἀπέδιδον εἰς αὐτὸν τὸν ἀλιείαν τὴν κυρίαν αἰτίαν τοῦ κακοῦ καὶ κατεδίκαζον τὴν χρῆσιν τῶν παρμεγίστων δικτύων τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸνομα γάγγαμα (ἀνεμώτρατες), ἅτινα κατὰ μυριάδας μυριάδων συλλαμβάνουσι τοὺς σαρδίνους. Ἡ γνώμη ταύτην ὑπερίσχυσε καὶ ἡ πλειο-

νότης τῶν μελῶν τῆς ἐν Βρέστη ἐπιτροπῆς ταύτην παρεδέχθη.

Λοιπὸν ἀπηγορεύθη νομοθετικῶς ἡ χρῆσις τῶν μεγάλων δικτύων, τῶν μαλλων ἐντελῶν, καὶ τῶν τινῶν ἢ χρῆσις σπουδαίως συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόδον τῆς ἀλιείας. Αἴφνης ὅμως ἐνῶ οἱ ἐπιστήμονες, οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ ἀλιεῖς ἐξηκολούθουν συζητοῦντες καὶ ἀνερευνῶντες τὰ μυστηριώδη αἰτία τῆς ἐξαφανίσεως τῶν σαρδίνων, οὗτοι κατὰ τὸ 1887 ἀνεφάνησαν πολυαριθμύτατοι, ὅσον οὐδέποτε πρότερον ἐγένετο, καὶ οὕτω ἐπεκυρώθη ἡ γνώμη τοῦ ζωολόγου Γεωργίου Πουσέ, διευθυντοῦ τοῦ ἐπιθλασσίου ζωολογικοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Κονκαρνῶ, ὅστις διαρκούσης τῆς συζήτησεως ἐξηκολούθει λέγων, γράφων καὶ ἐπαναλαμβάνων, ὅτι ἡ θάλασσα εἶναι ἀνεξάντλητος τροφός, ὁ δὲ ταύτην οἰκῶν ἀριθμὸς τῶν σαρδίνων εἶναι τόσον ἄπειρος, ὥστε τὰ κατ' ἔτος ἀλιεῖόμενα ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἑκατομμύρια δὲν συντελοῦσι πλείοτερον εἰς καταστροφὴν, ἢ ὅσον δραχμῆς ἄμμου ἀφαιρεθεῖσα ἀπὸ τὰς ὄχθας δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὴν ὄψιν τῆς ἀκτῆς. Ἐκ τούτου συμπέρασμα πρακτικόν: «Πρέπει ν' ἀφεθῶσιν ἐλευθεροὶ οἱ ἀλιεῖς νὰ συλλαμβάνωσιν ὅσα τὸ δυνατόν πλείοτέρους σαρδίνους καὶ νὰ μεταχειρίζωνται οἰαδήποτε νομίωσι κατὰλληλα πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν δικτύων.»

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1888 οἱ σαρδῖνοι ἀφίκοντο ἀφθονώτεροι, καὶ ἡ ἀλιεία αὐτῶν ἐγένετο ἐκτάκτως μεγάλη, ὥστε πανταχοῦ ἀνεγεννήθησαν αἱ ἐλπίδες.

Ἢδη ἄς ἐξετάσωμεν τὴν μεγάλην ταύτην θαλασσίαν ἀλιείαν, ὅπως διηγεῖται αὐτὴν ὁ συγγραφεὺς ἀφ' οὗ παραλαμβάνομεν ταῦτα:

Ἀνεφελόν τινα πρῶταν ἀπήραμεν τοῦ λιμένος τοῦ Κονκαρνῶ, ἐπιβαίνοντες τοῦ πλοιαρίου τοῦ Εὐδαμίονος, ἀλιέως ἐλευθέρου πωλοῦντος τὸ προῖόν τῆς ἀλιείας εἰς ἓν ἐκ τῶν κυριωτέρων καταστημάτων τοῦ τόπου. Τὸ πλοιαρίον εἶναι παμπάλαιον καλούμενον Μαρία τῶν Ἀγγέλων· στερεῖται τῆς κομψότητος τῶν νεωτέρων σκαφῶν, εἶναι ὅμως εὐρὴ καὶ ἀντέχει εἰς τὸν σάλον τῆς θαλάσσης· ἂν δὲ ἀναπεπταμένα ἔχον τὰ ἱστία δὲν σχίζει τὰ κύματα μετὰ τῆς ταχύτητος τῶν νεωτέρων αὐτοῦ πλοίων, ἀσφαλέςτερον ὅμως διατρέχει τὰ ὑγρά κέλευθα. Ἐπὶ τῶν πλευρῶν του φέρει ἐρυθροῖς γράμμασιν ἐπιγεγραμμένον τὸν ἀριθμὸν 686, τὸν ἀριθμὸν τοῦ νηολογίου, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ ἀλιευτικὰ πλοίαρια τοῦ αὐτοῦ λιμένος ἀνερχόμενα εἰς πλείονα τῶν χιλίων. Ὅτε διηρχόμεθα τὸ στόμιον τοῦ λιμένος συνηγήσαμεν ἑκατοντάδα πλοιαρίων ὁμοίων πρὸς τὴν Μαρίαν τῶν Ἀγγέλων, ἐτοίμων πρὸς ἀπόπλουν καὶ ἅτινα τὴν νύκτα ἔμειναν προσωρμισμένα ἐκτὸς τοῦ λιμένος, ἵνα ἀποφύγωσι τὴν μέθην τῶν πληρωμάτων, εἰς ἡνυπαπίπτου-

1) Ἐπαινέτος δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶ: «Γαλῆν, σμαρίδα, γαλκίδα ἢ καλοῦσι σαρδίνας. — Καὶ Ἄριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ μορίῳ τὰς τριχίας σαρδίνας αὐτὰς καλεῖ. Ἀθήναϊος, Δειπνοσοφισταί. Βιβλ. Η' 137.

σιν οἱ ναῦται, ὁσάκις διέλθωσι τὴν νύκτα εἰς τὴν ξηράν. Οἱ ἀλιεῖς γινώσκουσιν ἐκ πείρας τὰς συνεπειὰς τῆς φιλοποσίας καὶ διὰ τοῦτο προτιμῶσι νὰ διέλθωσι τὴν νύκτα ἐν τῷ πλοίῳ μακρὰν τῶν καπηλείων. Συχνότατα αἱ γυναῖκες τοὺς ἐξαναγκάζουσι νὰ ἐξέλθωσι τοῦ λιμένος, προτιμῶσαι αἱ δύστηνοι· ν' ἀποστέλλωσι τούτους ἐν τῷ μέσῳ τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν θυελλῶν, παρὰ νὰ τοὺς βλέπωσι παραπαίοντας ἐκ τῆς πόσεως τῶν θανατηφόρων οἰνοπνευμάτων. Ὅσον ὁ ναύτης ἐν τῇ ξηρᾷ εἶναι φιλοπότης, τοσοῦτον ἐν τῷ πλοίῳ εἶναι αὐτάρκης, πιστεύων ἀδιασειστος ὅτι ἡ μέθη ἐν τῇ θαλάσῃ μοιραίως τιμωρεῖται. Ἡ πρωινή αὔρα ὡθεὶ ἡμᾶς βραδέως πρὸς τὸ πέλαγος καὶ μεθ' ἡμῶν ἅπαντα τὸν στολισκόν τῶν πλοιαρίων, ὧν τὰ λευκά καὶ ἐρυθρὰ ἰστία ἀποτελοῦσι θέαμα ἐξάισιον. Οἱ πάντες διευθυνόμεθα πρὸς τὴν κῆτὴν, τὴν μακρὰν ὀρωμένην ἀργυρόχρουν γραμμὴν τὴν ὑποδεικνύουσαν τὴν ἀγέλην τῶν σαρδίνων.

Ἡ Μαρία τῶν Ἀγγέλων ἔχει πλήρωμα ἐξ ἀνδρῶν, τόσον δὲ πλήρωμα ἔχει πᾶν ἀλιευτικὸν πλοιαρίον σαρδίνων ἓνα κυβερνήτην, δύο ναύτας, δύο δοκίμους καὶ ἓνα ναυτόπαιδα. Ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι νεανίας δωδεκαετής ἰκνύοντατος ἤδη εἰς τὸ ἔργον· ἠτοίμασε ῥόφημα καρκίνων ἐν τῷ μαγειρείῳ, ὅπερ μᾶς προσέφερον ἐνθαυρῶντων οὕτω τοὺς πάντας εἰς τὴν ἀρξομένην ἐπίτονον ἐργασίαν. Ὁ κυβερνήτης κρατεῖ τὸν οἶακα καὶ διηγεῖται τὰ ναυάγια καὶ τὰς ναυμαχίας εἰς ἃς μετέσχεν ὅτε ὑπηρετεῖ ὡς ἐργάτης θαλάσσης ἐν τῷ ναυτικῷ. Βαθμηδὸν αἱ ἀκταὶ ἀπόλλυνται ἀπὸ τῆς ὀράσεως ἡμῶν, μεγάλα πτηνὰ ἵπτανται κατὰ τὴν ποῶραν ἡμῶν, καὶ εἶτα αἶφνης ἴστανται. — Ἐνόησαν τοὺς σαρδίνους λέγει εἰς τοῦ πληρώματος· καὶ πράγματι τὰ ἄλματα καὶ αἱ μεταλλικαὶ ἀνακλάσεις προσέρχονται ἐκ τῶν ἰχθύων κατὰ μυριάδας εὐρισκομένων εἰς τὴν παρὰ τὸ πλοιαρίον ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Καταβιβάζομεν τότε τὰ ἰστία καὶ ἀρχόμεθα τῆς ἀλιείας.

Οἱ σαρδῖνοι ἀλιεύονται διὰ μεγάλων δικτύων, ἅτινα ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὰς διαστάσεις εἶναι διάφορα κατὰ τόπους. Τὰ ἐν χρῆσει ἐν Κονκαρῶν εἶναι παραλληλόγραμμα, μήκους εἴκοσι μέχρι τριάκοντα μέτρων καὶ ὕψους 6 — 8 μέτρων. Πλέκονται ὑπὸ τῶν ἰδίων γυναικῶν τῶν ἀλιεῶν, διὰ νήματος καννάβεως λεπτοτάτου, διὰ νὰ μὴ εἶναι τοῦτο ὄρατὸν ὑπὸ τῶν ἰχθύων. Ἐκαστον πλοῖον φέρει πολλὰ δίκτυα διαφέροντα κατὰ τὸ μέγεθος τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν εἶναι ἄγνωστον τὸ μέγεθος τῶν οὐς θὰ συναντήσωσιν ἰχθύων, ὅπερ ποικίλλει μεγάλως, πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωσι πρόχειρα διαφόρων ὀφθαλμῶν δίκτυα. Οἱ καλλίτεροι σαρδῖνοι θεω-

ροῦνται οἱ τοῦ μεσαίου μεγέθους, ζυγίζοντες 2 — 4 δράμια, καὶ ἐξ ὧν δώδεκα ἢ εἰκοσιτέσσαρες δύνανται νὰ πληρώσωσι κυτίον 45 δραμιῶν· ὁ ὀφθαλμὸς τῶν δικτύων πρὸς ἀλιεῖαν τοιούτων σαρδίνων εἶναι 45 — 58 χιλιοστῶν μέτρου. Τὸ δίκτυον ἐρρίφθη βραδέως ἐκ τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου ἐνῷ τοῦτο διευθύνετο διὰ τῶν κωπῶν. «Σπεῦδε βραδέως»· πρέπει νὰ γίνῃ μετὰ μεθόδου ἡ ἐργασία ὅπως τὸ δίκτυον ἐκτυλιχθῇ κατὰ τὴν προεκβολὴν τοῦ ἄζωνος τοῦ πλοίου. Ὅταν οἱ ἰχθύες ἐπιπλέωσιν, ἡ ἀπλῆ τοῦ πλοίου κίνησις καὶ τῶν λοιπῶν παραπλεόντων πλοιαρίων ἀρκεῖ νὰ τοὺς φοβίσῃ καὶ ἐξωθήσῃ πρὸς τὸ δίκτυον Ἄλλ' οἱ σαρδῖνοι νήχονται εἰς βάθος μέτρων τινῶν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐξεγείρῃ τις, δηλαδὴ νὰ τοὺς σύρῃ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δικτύου. Πρὸς τοῦτο γίνεται χρῆσις δελέκτος δύο ποιοτήτων ῥιπτομένου ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου ἐκατέρωθεν τοῦ δικτύου.

Τὸ πρῶτον δέλεαρ, καλούμενον Ῥόα, τὸ προτιμότερον, εἶναι ζύμη παχεῖα, παρασκευαζομένη δι' ἀπέξηραμένων ὠν ὀνίσκου μεμιγμένων μετ' ἀλεύρου ἀρακίδος. Τὸ τοιοῦτο δέλεαρ παρασκευάζεται ἐν Νορβηγίᾳ, ἡ δ' ἀξία αὐτοῦ εἶναι μεγάλη. Πωλεῖται ἐντὸς μικρῶν κάδων βάρους 100 περίπου ὀκάδων ἀντὶ 40 — 50 φράγκων. Τὸ περιεχόμενον δὲ ἐνὸς κάδου ἀρκεῖ μόνις διὰ τέσσαρα ῥίμματα τοῦ δικτύου. Τὸ δεύτερον δέλεαρ κατὰ πολὺ εὐωδέτερον, δυνάμενον νὰ παρασκευασθῇ καὶ ἐπὶ τόπου, συνίσταται ἐκ τεμαχίων ἰχθύων καὶ μαλακοστράων, ἰδίως καρίδων. Τὸ πρῶτον δέλεαρ προτιμῶσιν οἱ σαρδῖνοι· ἀνέρχονται πάραυτα ὅπως καταβροχθίσωσι τοῦτο, ἀλλὰ συναντῶντες τὸ δίκτυον ἐμπλέκονται ἐν αὐτῷ, ἤτοι εἰσάγουσιν τὴν κεφαλὴν ἐν ταῖς ὀφθαλμοῖς καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκβάλλωσι πλέον ταύτην παρεμποδιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐπικαλυμμάτων.

★

Τὸ θέαμα καθίσταται ἐνδιαφέρον· χιλιάδες λεπῶν ἀπολεπισθέντων ἐκ τοῦ λεπτοῦ καὶ εὐαισθήτου σώματος τῶν σαρδίνων, ἀνέρχονται καὶ καλύπτουσι τὸ ὕδωρ πέριξ τοῦ δικτύου, ἀργυρόχροοι ἀκτῖνες ἀνακλῶνται ἐκ τοῦ βυθοῦ μαρτυροῦσαι τὴν ἐπελθοῦσαν πανωλεθρίαν εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἰχθύς. Οὗτοι ἀσπείρουσι μάτην ἐπὶ τινὰ χρόνον μεθ' ἃ ἀποθνήσκουσι. Ὅταν τὸ δίκτυον σχεδὸν ἐπληρωθῇ, ὁ κυβερνήτης διατάσσει τὴν ἀνέλκυσιν καὶ πάντες ἐπιλαμβάνονται τοῦ ἔργου ῥιπτοντες ἐντὸς τοῦ πλοίου τοὺς συλληφθέντας σαρδίνους ἄνευ διαλογῆς τινος, διότι ἀφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δικτύου εἶνε ἅπαντες τῶν αὐτῶν διαστάσεων καὶ οἱ ἀλιευθέντες ἰχθύς εἶναι τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν μεγέθους.

Ἐνῷ ἐνησχολούμεθα εἰς τὸν καθαρισμὸν τοῦ δικτύου, ὁ ἥλιος ἔμεσουράνει· ἡ θάλασσα ἤρξατο πλημμυροῦσα, ἐπειδὴ δὲ ἡ λεία ἦτον ἄφθονος, διότι

είχομεν συλλάβει 15,000 σαρδίνους· ὁ κυβερνήτης διέταξε τὴν ἐπιστροφήν. Ὅταν ἅπαντα τὰ πλοία-ρια καταπλεύσωσιν εἰς Κονιακόν, μεγίστη κίνησις ἐπικρατεῖ ἐν τῇ πολίχνῃ. Ἀχθοφόροι, ταριχευαὶ καὶ διορθώται τῶν δικτύων ἄρχονται τῆς ἐργασίας· πάντες οὗτοι μεταβαίνουνσιν ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὰ ἐργοστάσια, καὶ ἐκ τῶν ἐργοστασίων εἰς τὸν λιμένα. Ἡ μεγαλύτερα ποσότης τῶν σαρδίνων κομίζεται νωπὴ εἰς τὰ ἐργοστάσια ἔνθα παρασκευάζεται ἐν ἐλαίῳ ἐντὸς τῶν γνωστῶν κυτίων. Ἐτέρω ποσότης ἀλατισθεῖσα ἀμέσως ἀποστέλλεται ἐντὸς κοφίνων εἰς Παρισίους πρὸς πώλησιν. Ἡ ἐργασία εἶναι ἄριστα διοργανωμένη· οἱ ἄλιεῖς ἐν τῷ πλοίῳ τῶν αἰθμούσι τοὺς σαρδίνους, καὶ θέτουσι τούτους καθ' ὁμάδας ἐκ διακοσίων ἐντὸς μικρῶν κυκλικῶν καλαθίων. Οἱ νεκροὶ ἰχθύς στεροῦνται τῶν ποικίλων χρωματισμῶν τῶν ζώντων, καθίστανται ἀργυρόχροοι, καὶ τὸν χρωματισμὸν τοῦτον διατηροῦσι καὶ ἐν τοῖς κυτίοις τιθέμενοι ἐπὶ μακρὰ ἔτη. Ἄπαντα τὰ ἐργοστάσια εἶναι ὅμοια καὶ σχεδὸν οὐδὲν διαφέρουσι. Κυρίως δ' ἐν τούτοις ἐργάζονται γυναῖκες. Αὗται κατὰ πρῶτον ἀποκεφαλίζουσι τοὺς σαρδίνους· δι' ἐνὸς ἀτύπου τῆς μαχαίρας ἀφαιροῦσι συγχρόνως τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ κυριώτερα σπλάγγνα, ἔντερτα, καρδίαν, ἦπαρ. Πολλάκις ἐξητάσαμεν σαρδίνους μετὰ τὴν ἀποτομὴν ταύτην, καὶ οὐδέποτε ἐν τῷ σώματι πλὴν τῶν ὠθηκῶν καὶ τῶν νεφρῶν κειμένων ἐκατέωθεν τῆς σπονδυλικῆς στήλης ἀνεύρομεν ἄλλο τι σπλάγγνον.

[Ἐπεται τὸ τέλος]

N. X. ΛΗΟΣΤΟΛΙΔΗΣ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους τῆς Ἑστίας ἀρχεται ἡ κατὰ δεκαπενθήμερον δημοσιεύσις σειρᾶς ποιημάτων τοῦ κ. Κωστή Παλαμᾶ. Ἡ σειρά αὕτη φέρει ἐπιγραφὴν *Τὰ Μάτια τῆς Ψυχῆς μου*, τὸ δὲ ἀνὰ χεῖρας ποιήμα εἶνε ὁ πρόλογος αὐτῶν. Ὡς γνωστὸν ταυτὴν ἔφερον ἐπιγραφὴν ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος βραβευθεῖσα ἐν τῷ Φιλαδελφείῳ ποιητικῷ ἀγῶνι συλλογῇ τοῦ κ. Παλαμᾶ, ἡ δὲ ὁμώνυμος σειρά ἀποτελεῖται ἐν μέρει μὲν ἐκ τῶν τότε βραβευθέντων ποιημάτων, ἐν μέρει δ' ἐξ ἄλλων, πάντων ἀνεκδότων. Ταῦτα θὰ δημοσιευθῶσιν ἐν τῇ Ἑστίᾳ κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν: Ἡ Ἀλήθεια, Σενιτεμμένη, Ἐν ἄνθος, Οἱ Θεοί, Οἱ τάφοι τοῦ Κεραμεικοῦ, Τὸ πρῶτο παραμῦθι, Ἡ ἄρμονία. Θὰ κλεισθῇ δὲ ἡ ποιητικὴ σειρά δι' ἄρθρου αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ ἐπιγραφομένου: *Ἐπιλόγιος εἰς τὰ Μάτια τῆς Ψυχῆς μου*.

Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τοῦ ἐν Ἀθήναις Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου ὁ κ. Mayer ἐπραγματεύθη περὶ Λαμίας καὶ τῶν συγγενῶν τύπων (Μορμούς, Ἐμπούσης, Γορροῦς) ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ, συμπληρῶν διὰ τῆς ἐξετάσεως πολλῶν μνημείων, ὅσα περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος εἶχε δημοσιεύσει ἐν τῇ «Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι» τοῦ Βερολίνου τῷ 1885.

Μετὰ τούτων ὁ ἡμέτερος νομισματολόγος κ. I. Σβορώνος διέλαθε περὶ τινῶν νομισμάτων τῆς Θρακικῆς πόλεως Κυψέλης (ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἐβρου) καὶ

τῶν Θρακῶν βασιλέων Κότους, Εὐρυτέμιος ἢ Ἐβρυτέμιος καὶ Κερσοβλέπτος· κατέδειξε δὲ πρὸς τούτους ὅτι ἐν νόμισμα τοῦ ἐν Βερολίῳ μουσείου καὶ ἕτερον τοῦ ἐν Λούβρῳ, θεωρούμενα ὡς σπανιώτατα θρακικὰ, εἶνε κίβδηλα, τοῦ μὲν τύπου αὐτῶν ἀντιγραφέντος ἐκ παραπλήσιων τύπων νομισμάτων τοῦ Ἀρχαίου, τῶν Ποτιδαετῶν κλπ. τῆς δ' ἀνιμιματώδους ἐπιγραφῆς τῶν ΛΕΜΗΝΑΟ, ἦν ποικιλοτρόπως πολλοὶ νομισματολόγοι ἐπειράθησαν νὰ ἐρμηνεύσωσιν, ἀντιγραφείσης ἐπίσης ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῶν νομισμάτων τῆς πόλεως Σεμουλίας ΣΕΜΥΛΙΑΟ-N, ἦν ἐσφαλμένως ἀνέγνω ὁ κίβδηλοποιὸς διέγνω δὲ καὶ ἐν παλαιστάτοις νομίμασι τῆς Καλχηδόνος, (τοῦ Ε' αἰῶνος π.Χ.) τὸν τύπον τοῦ Κάλχαντος καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Καλχηδόνος, ἀντὶ τοῦ κοινῶς ὑποτιθεμένου τύπου τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ὁ πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Ἰνστιτούτου κ. Δαίρπελδ ἀνεκοίνωσε τὰ πορίσματα τῶν ἀνασκαφῶν, ἃς δύο ἑταίροι τοῦ Ἰνστιτούτου ἐνεργούσιν ἀπὸ δύο μηνῶν ἐν τῇ πόλει Μαγνησίᾳ τῇ ἐπὶ Μαιάνδρῳ.

Καίτοι, ὡς εἶπε, δυσχερέσταται εἶνε αἱ ἀνασκαφαί, καὶ ἔνεκα τῆς ὥρας τοῦ ἔτους καὶ ἔνεκα τῶν ὑδάτων, ἅτινα κατακλύζουσι τὸν τόπον αὐτῶν, ὅμως ἀρκούντως σπουδαῖα εἶνε τὰ εὐρήματα. Καὶ τὰ μὲν εὐρεθέντα ἀνάγλυφα, χείρονος ὄντα διατηρήσεως τῶν ἐν Λούβρῳ ἐκ Μαγνησίας ἀποκομισθέντων, καὶ παραπλήσια πρὸς τὰ πρὸ μικροῦ χρόνου κατατεθέντα εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει μουσεῖον, δὲν εἶνε πολλοῦ λόγου ἄξια. Ἐξηρευνήθη ὅμως ὁ περίβολος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ εὐρέθησαν πολλαὶ ἐπιγραφαὶ ἐν αὐτῷ, ἐβεβαιώθη δ' ὅτι περιέθεον τὸν ναὸν στοαὶ καὶ οἰκήματα αὐλητῶν καὶ ἄλλων ἴσως θεραπόντων καὶ νεωκόρων. Ἰκανῶς δὲ διδακτικὰ εἶνε καὶ τὰ πορίσματα τῆς σκαφῆς τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ θεάτρου, καταδείξαντα ὅτι τοῦτο προσόμοιον ἐν πρὸς τὸ τῶν Τράλλεων, μετεσκευάσθη κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους, προστεθέντος λογείου καὶ ἀποσφραγιστῶν τῶν εἰς τὴν ὀρχήστραν παρόδων. Εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας συνεπικουρεῖ καὶ ὁ γερμανὸς ἀρχιτέκτων Χούμαν, οὗ τὸ ὄνομα κατέστη γνωστότατον ἐκ τῶν ἐν Περγᾶμῳ ἀνασκαφῶν.

Τελευταῖος ὁ δεῦτερος γραμματεὺς τοῦ Ἰνστιτούτου κ. Βόλτερς ἐπραγματεύθη περὶ ἐπιγραφῆς τινος ἐν Αἰδίνῳ εὐρεθείσης, διαλαμβανούσης δὲ περὶ τῆς σχέσεως τῶν πολιτῶν τῆς Νύσσης πρὸς τοὺς Ῥωμαίους καὶ τὸν Μιθριδάτην.

Ἐκ μόνου τοῦ λιμένος τῆς Βρέμης ἀνεχώρησαν κατὰ τὸ 1890 μετανάσται 140,000 ἐνθὶ κατὰ τὸ 1889 δὲν ἦσαν περισσότεροι τῶν 103,000. Ἐκ δὲ τοῦ Ἀμβούργου 99,000 κατὰ τὸ 1890 καὶ 74,000 κατὰ τὸ 1889. Ἐκ τῶν διὰ Βρέμης ἀπελθόντων αἱ 32,000 κατηυθύνθησαν εἰς Βρασίλιαν.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Βιέννης κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐνεργηθεῖσαν ἀπογραφὴν ἀνέρχεται εἰς 809,443 κατοίκους, ἧτοι 104,687 περισσότερους ἢ πρὸ δεκαετίας.

Τὸ ἡμέτερον ἐθνικὸν μουσεῖον ἐπλουτίσθη δι' ἀξιολόγου συλλογῆς ἀρχαίων ἀγγείων δωρηθείσης παρὰ τοῦ φιλαρχίου ἀρεσπαγεῖτου κ. Ἀνδροπούλου, ὅστις ἀπὸ ἐτῶν κατήρτιζεν αὐτὴν.

Ἐν τῇ Ἰταρικῇ Ἐταιρίᾳ τοῦ Βερολίνου ὁ Βίρχωβ ἐξέθηκε παρατηρήσεις τοῦ ἐξαχθείσης ἐξ 21 αὐτοψίων φθισικῶν, οὓς ἐθανάτωσε τὸ θεραπευτικὸν σύστημα τοῦ Κώχ. Κατὰ τὸν διάσημον ἱστολόγον, αἱ διὰ κωχίνης ἐνέσεις ἐπιφέρουσι πάντοτε κινδυνώδεις ὑπεραιμίας εἰς τὸν ἄσπην, συνάμα δὲ ἐπαυξάνουσι τὸν ἀριθμὸν τῶν μικροβίων καὶ τὰ μεταδίδουσιν εἰς ἄλλα τοῦ σώματος μέρη πρότερον ἡγυῖα. Αἱ ἀνακωνώσεις αὗται ἐνεποιήσαν ζῶραν αἰσθητῆν. Ὁ Βίρχωβ θὰ συνενερίσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος παρατηρήσεις